

In het kader van een nieuwbouwproject met ondergrondse parkeergarage aan een grasplein langs de Constantin Meunierstraat te Leuven (prov. Vlaams-Brabant) voerde een team van Monument Vandekerckhove nv op 10 februari 2014 een archeologische prospectie uit op het terrein. Opdrachtgever voor het onderzoek was Dijledal CVBA SO.

Een voorafgaande bureaustudie toonde aan dat dit deel van de stad steeds onbebouwd gebleven is en er zich een poel vlakbij bevond. Het archeologisch onderzoek leverde slechts een klein aantal sporen op, een groot deel van de sleuf was recent verstoord. Gezien de lage sporendensiteit en de grote verstoring wordt het niet noodzakelijk geacht om een archeologisch vervolgonderzoek te adviseren voor de site.

BASISRAPPORT

ARCHEOLOGISCHE PROSPECTIE

LEUVEN

CONSTANTIN MEUNIERSTRAAT

(prov. VLAAMS-BRABANT)

BASISRAPPORT

Monument
Vandekerckhove

Auteurs: Lisa VAN RANSBEECK, Veerle
HENDRIKS
Redactie: Bert ACKE

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Rapport 2014/14

Afbeelding op schutblad: Algemeen beeld op de onderzoekssleuf.

0. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Opgraving ☐		Prospectie ☒	
Vergunningsnummer: 2014/024			
Datum aanvraag: 17/01/2014			
Naam aanvrager: VAN RANSBEECK Lisa			
Naam site: Leuven, Constantin Meunierstraat			
Naam aanvrager metaaldetectie: VAN RANSBEECK Lisa			
Vergunningsnummer metaaldetectie: 2014/024 (2)			

Opdrachtgever:	Dijledal CVBA SO Lolanden 8 3010 Leuven
Uitvoerder:	Monument Vandekerckhove nv Oostrozebekestraat 54 8770 Ingelmunster
Bevoegde Vlaamse overheid:	Els Patrouille (erfgoedconsulent, Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant)
Bevoegde Intergemeentelijke Archeologische Dienst:	/
Projectleider:	Bert Acke
Leidinggevend archeoloog:	Lisa Van Ransbeeck
Archeologisch team:	Veerle Hendriks
Plannen:	Raf Trommelmans
Conservatie:	/
Materiaaltekeningen:	/
Start veldwerk:	10/02/2014
Einde veldwerk:	10/02/2014
Projectcode:	LECO14
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Leuven
Deelgemeente:	Leuven
Plaats:	Constantin Meunierstraat
Lambertcoördinaten:	X: 173523, Y: 173498; X : 173564, Y: 173555.
Kadastrale gegevens:	Leuven, Afdeling 2, sectie C, percelen 500B5, 500C5 (deel), 500D5 en 500E5
Beheer opgravingsdata:	Monument Vandekerckhove nv Oostrozebekestraat 54 8770 Ingelmunster
Beheer vondsten:	Dijledal CVBA SO Lolanden 8 3010 Leuven
Titel:	Archeologische prospectie Leuven Constantin Meunierstraat (prov. Vlaams-Brabant). Basisrapport.
Rapportnummer:	2014/14
Contact:	info@monument.be; T: +32 51 31 60 80

1. INHOUDSTAFEL

0. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS.....	2
1. INHOUDSTAFEL	3
2. INLEIDING	5
3. BESCHRIJVING VAN DE VINDPLAATS	7
3.1. GEOGRAFISCHE EN BODEMKUNDIGE SITUERING.....	7
3.2. ARCHEOLOGISCHE CONTEXT.....	9
4. HISTORISCHE EN ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS.....	11
4.1. LEUVEN.....	11
4.1.1. Historische informatie	11
4.1.2. Archeologische informatie.....	12
4.2. CONSTANTIN MEUNIERSTRAAT	13
4.2.1. Historische informatie	13
4.2.2. Archeologische informatie.....	21
5. ONDERZOEKSMETHODE.....	23
5.1. ALGEMEEN.....	23
5.1.1. Vraagstelling.....	23
5.1.2. Randvoorwaarden.....	24
5.2. BESCHRIJVING	25
5.2.1. Voorbereiding.....	25
5.2.2. Veldwerk.....	25
5.2.3. Vondstverwerking en rapportage.....	26
6. BESCHRIJVING VAN DE AANGETROFFEN SPOREN	27
6.1. ALGEMEEN.....	27
6.2. STRATIGRAFIE.....	28
6.3. RESULTATEN	30
7. BASISANALYSE VAN DE VONDSTEN	35
7.1. KERAMIEK	35
7.2. OVERIG VONDSTMATERIAAL.....	36
8. DATERING EN INTERPRETATIE VAN DE VINDPLAATS	37
9. SYNTHESE	43
10. LITERATUUR	45
11. BIJLAGEN	47

2. INLEIDING

In het kader van een nieuwbouwproject met ondergrondse parkeergarage aan een grasplein langsheen de Constantin Meunierstraat te Leuven (prov. Vlaams-Brabant) voerde een team van Monument Vandekerckhove nv op 10 februari 2014 een archeologische prospectie uit op het terrein. Opdrachtgever voor het onderzoek was Dijledal CVBA SO. Aangezien de nieuwbouw gepaard zal gaan met een verstoring van de bodem adviseerde Onroerend Erfgoed voorafgaand aan de werken een archeologische prospectie met ingreep in de bodem teneinde te vermijden dat waardevol archeologisch onderzoek ongedocumenteerd verloren zou gaan. Het onderzoek werd uitgevoerd volgens de bijzondere voorwaarden opgesteld door Onroerend Erfgoed.

In dit basisrapport worden de resultaten van het archeologisch onderzoek voorgesteld. In enkele inleidende hoofdstukken worden de geografische, bodemkundige, historische en archeologische situering van het terrein toegelicht, alsook de gebruikte methodologie bij het onderzoek. Vervolgens worden de resultaten besproken en wordt een interpretatie gegeven aan de aangetroffen sporen en vondsten. Als besluit volgt een synthese van de resultaten met aanbevelingen voor eventueel verdere onderzoeksdaden. Het geheel wordt verduidelijkt door middel van kaarten en foto's. Als bijlage zijn de gedigitaliseerde overzichtsplannen opgenomen. Bij het rapport hoort een DVD met daarop alle foto's, de plannen, de veldtekeningen, de inventarissen en de digitale versie van deze tekst.

Langs deze weg wordt eveneens dank betuigd aan volgende personen en instanties die zorgden voor een aangename samenwerking en bijdroegen tot het vlotte verloop van het onderzoek: Hans Geenens (Dijledal CVBO SO), Frank Iwens (FI Safety Consult), de medewerkers van de stad Leuven en van de politie Leuven, Els Patrouille (Onroerend Erfgoed), Clara Boffin (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen) en de bestuursleden van het Leuvens Historisch Genootschap.

3. BESCHRIJVING VAN DE VINDPLAATS

3.1. Geografische en bodemkundige situering

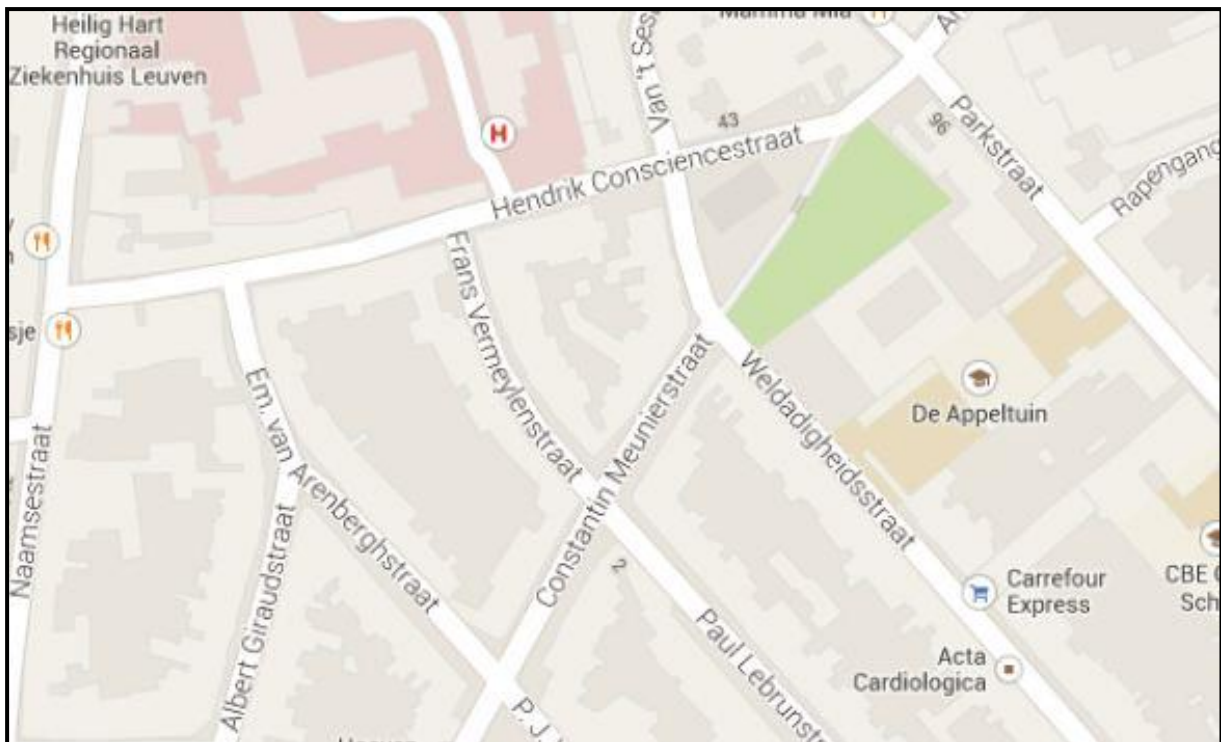
De stad Leuven kan vrij centraal gesitueerd worden in de provincie Vlaams-Brabant. Leuven ligt in het Dijledal en voor een deel op het Brabants leemplateau. De huidige (en tevens historische) stadskern kan gesitueerd worden binnen de stadsring.

De site bevindt zich in het zuiden van de stad, binnen de stadsring. Het gaat om een trapeziumvormig grasplein ingesloten door de Constantin Meunierstraat, de Weldadigheidsstraat, de Hendrik Consciencestraat en de Parkstraat.

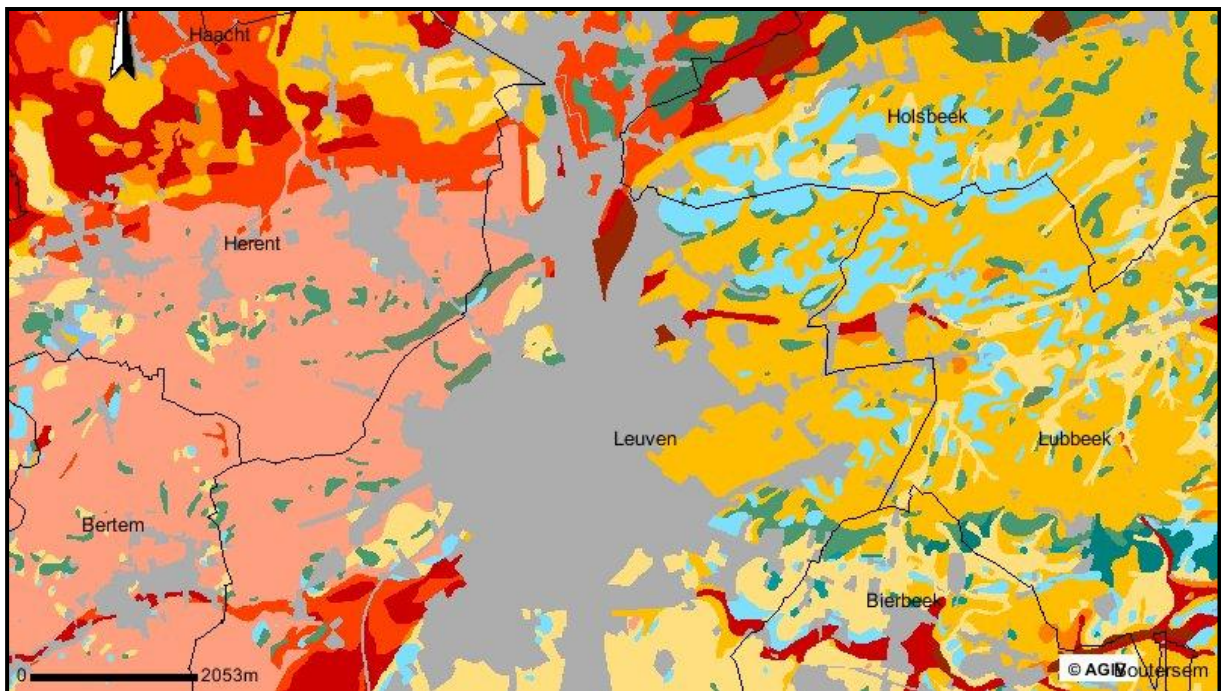
Bodemkundig valt Leuven onder de (zand)leemstreek in Vlaanderen. Op de bodemkaart is te zien dat de stadskern van Leuven niet gekarteerd is (zie figuur 3). Omliggende gebieden behoren echter tot de leemstreek (roze, ten westen van de Dijle) en de zandleemstreek (geel, ten oosten van de Dijle). Hoe dichterbij Leuven (en de Dijle), hoe natter de bodem.

Figuur 1: Leuven binnen de stadsring met in rood de situering van de site (© <http://geopunt.be/kaart>).

Figuur 2: Overzicht van de site (groen trapezium) en de omliggende straten (© <https://maps.google.be>).

Figuur 3: Bodemkaart van de regio Leuven. Roze = leem; geel = zandleem; rood = natte gronden (© geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/).

3.2. Archeologische context

Op een site binnen een stadsomwalling zijn de archeologische verwachtingen erg uiteenlopend. De stratigrafie in steden gaat vaak gepaard met ophoging van het terrein en dichte bebouwing en bewoning. Men kan zich verwachten aan een ingewikkelde stratigrafie van verschillende bouwfases gaande van houtbouw over steenbouw naar baksteenbouw van woningen en/of publieke gebouwen. De ophoging kan bestaan uit aangevoerde grond of plaatselijke afvalpakketten.

Sommige delen van de stad binnen de omwalling werden niet bebouwd en dit kan verschillende redenen gehad hebben: het kan gaan om nat terrein zoals poelen, om akkers en weilanden die instonden voor de voedselzekerheid in geval van belegering, om plaatsen voor industriële activiteiten die meestal iets verder van de bewoning werden gehouden, boomgaarden, bleekweides... In dit geval kan men zich onder andere verwachten aan archeologische sporen als paalsporen en kuilen of grachten die de percelering afbakenden.

4. HISTORISCHE EN ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

4.1. Leuven

4.1.1. *Historische informatie*¹

Over de vroegste periodes in Leuven is niet erg veel geweten, de stad komt het eerst in de geschreven bronnen voor eind 9de eeuw als strijdtoneel van de overwinning van Arnold van Carintië op de Noormannen. Vanaf de 10de eeuw wordt de geschiedenis iets duidelijker en werd de eerste versterking aangelegd op een eiland in de Dijle. Deze eerste burcht bevond zich vermoedelijk op de plaats waar zich nu het Groot-Begijnhof bevindt. Later werd een tweede burcht meer stroomafwaarts neergezet. Deze grafelijke burcht zou zich vanaf 1015 op het zogenaamde Hertogeneiland bevonden hebben. Later, in de 13de eeuw, wordt deze burcht nogmaals verplaatst naar de Keizersberg. De aanwezigheid van de graven van Leuven, later hertogen van Brabant, wijst op een zeker belang van de stad binnen de regio.

Langs de bevaarbare Dijle en op de handelsweg Brugge-Keulen kende Leuven een economische ontwikkeling. Dit in combinatie met de aanwezigheid van de graven zorgde ervoor dat Leuven uitgroeide tot een stad. In de helft van de 12de eeuw kreeg de stad een eerste stenen omwalling die bestond uit 11 poorten en 32 torens en ook de grafelijke burcht omsloot. De ontwikkeling van de typische stadsfaciliteiten zoals stadhuis, markten en hallen moeten in deze periode geplaatst worden, ook de vestiging van heel wat religieuze ordes kan hier gesitueerd worden.

In de 14de eeuw kende de stad een bloei door de ontwikkeling van een eigen lakennijverheid en kreeg de stad een tweede omwalling, die ongeveer overeen kwam met de huidige stadsring. Toen in 1425 de universiteit gesticht werd, trok dit mensen van over een groot gebied aan en Leuven werd een echte universiteitsstad. De eeuwen daarna groeide de universiteit alsmaar verder uit en speelde ze tot op de dag van vandaag een grote rol in de geschiedenis van Leuven.

Bij de aanleg van de Leuvense Vaart in 1750 werd Leuven ook als economisch-industrieel centrum op de kaart gezet waarbij vooral de bierindustrie aan belang won. De industriële revolutie ging in de 18de en vooral in de 19de eeuw gepaard met een expansie van de bouw van arbeiderswoningen en de aanleg van nieuwe straten en

¹ Gebaseerd op: <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/20526>; Van Even.

gangen in de nog onbebouwde delen binnen de stadsomwalling. In 1838 tekende stadsarchitect F.H. Laenen een rooilijnplan voor het oostelijke, onbebouwde deel van de stad.² Op het plan werd het station, in gebruik sinds 1837, met een rechte as verbonden met de Naamsevest van waaruit loodrecht heel wat straten startten. Het plan werd in de loop van de 19de eeuw en 20ste eeuw stelselmatig (en mits enige aanpassingen) in uitvoering gebracht.

Beide wereldoorlogen drukten een zware stempel op de stad. Vooral de zone tussen de Grote Markt en het station werd zwaar geraakt. In beide oorlogen ging een groot deel van de universiteitsbibliotheek (en duizenden archiefstukken) in vlammen op. Ook heel wat gebouwen gingen tegen de vlakte en dienden na de oorlogen (eerst in het interbellum en later in de jaren '50) heropgebouwd te worden.

4.1.2. Archeologische informatie

Hoewel de historische bronnen slechts opklimmen tot in de 9de eeuw, toonden archeologische vondsten aan dat de streek al veel langer bewoond is. In het Dijledal, in en rond Leuven werden heel wat steentijdvondsten gedaan.

In de stad zelf werden artefacten uit de Romeinse periode gevonden. Het grootste deel werd aangetroffen op opgravingen binnen de eerste omwalling. Het betrof meestal losse vondsten. Een grote hoeveelheid Romeins bouwmetaal en gebruiksmateriaal werd aangetroffen bij een opgraving aan de Sint-Pieterskliniek aan de Brusselsestraat (CAI Inventarisnummer 3428).³ Het was niet duidelijk of het hier om een afspanning of een deel van een kleine *vicus* ging. Vast staat dat er bewoning was in Leuven in de Romeinse periode.

Vanaf de hoge middeleeuwen is het archeologisch erfgoed in grote aantallen aanwezig in de stad, het zou echter te ver leiden deze hier in detail te bespreken.

² <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/9516>

³ <http://cai.erfgoed.net/cai/locatie.php?l=3428>

4.2. Constantin Meunierstraat

4.2.1. Historische informatie

De site bevindt zich binnen de tweede stadsomwalling (1357-1365) tussen de Naamsestraat en de Parkstraat (zie figuur 1 en 2) in het zogenaamde Nieuwe Kwartier. De Naamsestraat⁴ is één van de oudste straten van de stad en was de belangrijke verkeersader richting Heverlee en Namen. De straat was dichtbebouwd binnen de eerste stadsomwalling, maar minder bebouwd eens voorbij de Parkstraat. De Parkstraat⁵ was lange tijd slechts een veldweg zonder bebouwing die naar het jachtpark van de graaf en later naar de Abdij van het Park leidde. Het deel ingesloten door deze twee straten bestond tot in de 18de eeuw uit velden die zich binnen de stadsomwalling bevonden. Op de 17de-eeuwse kaarten is er sporadische bewoning zichtbaar langsheen de Parkstraat voorbij het kruispunt, terwijl de 18de-eeuwse Ferrariskaart geen bebouwing toont. Pas in de 19de en de 20ste eeuw werden Parkstraat en Naamsestraat tot aan de poorten volgebouwd met vooral burgerhuizen en arbeiderswoningen langs gangen.

In de 14de-eeuw werd de huidige Hendrik Consciencestraat aangelegd, het was een straat tussen de Naamsestraat en een poel, genaamd de *Quaden Poel*⁶, aan de Parkstraat. Waarschijnlijk betekende de naam “Quaden Poel” kleine⁷ poel. Deze poel is zichtbaar op heel wat oude kaarten (zie figuur 5, 7 en 8). Op de 16de- en 17de-eeuwse kaarten is de poel onregelmatig van vorm en groter dan op de kaarten vanaf de 18de eeuw. Dit kan te wijten zijn aan het seizoen van optekenen of aan de vrije interpretatie van de kaartenmaker maar het is ook mogelijk dat de poel in de 18de eeuw (of vroeger) verkleind werd. De poel werd pas gedempt in 1838⁸ en is nog terug te vinden op de kadasterkaart van 1813 (zie figuur 8), daarop meet de poel 30m x 11m⁹. Op de kadasterkaart van 1850 is zichtbaar dat dit perceel (504a) nog bestaat, maar er zich geen poel meer bevindt (zie figuur 9). Op een kaart van 1930 is dit perceel onderverdeeld in verschillende percelen en bebouwd (zie figuur 10).

⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/954>

⁵ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/9516>

⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/9509>

⁷ Meulemans: 442.

⁸ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/9509>

⁹ Meulemans: 442.

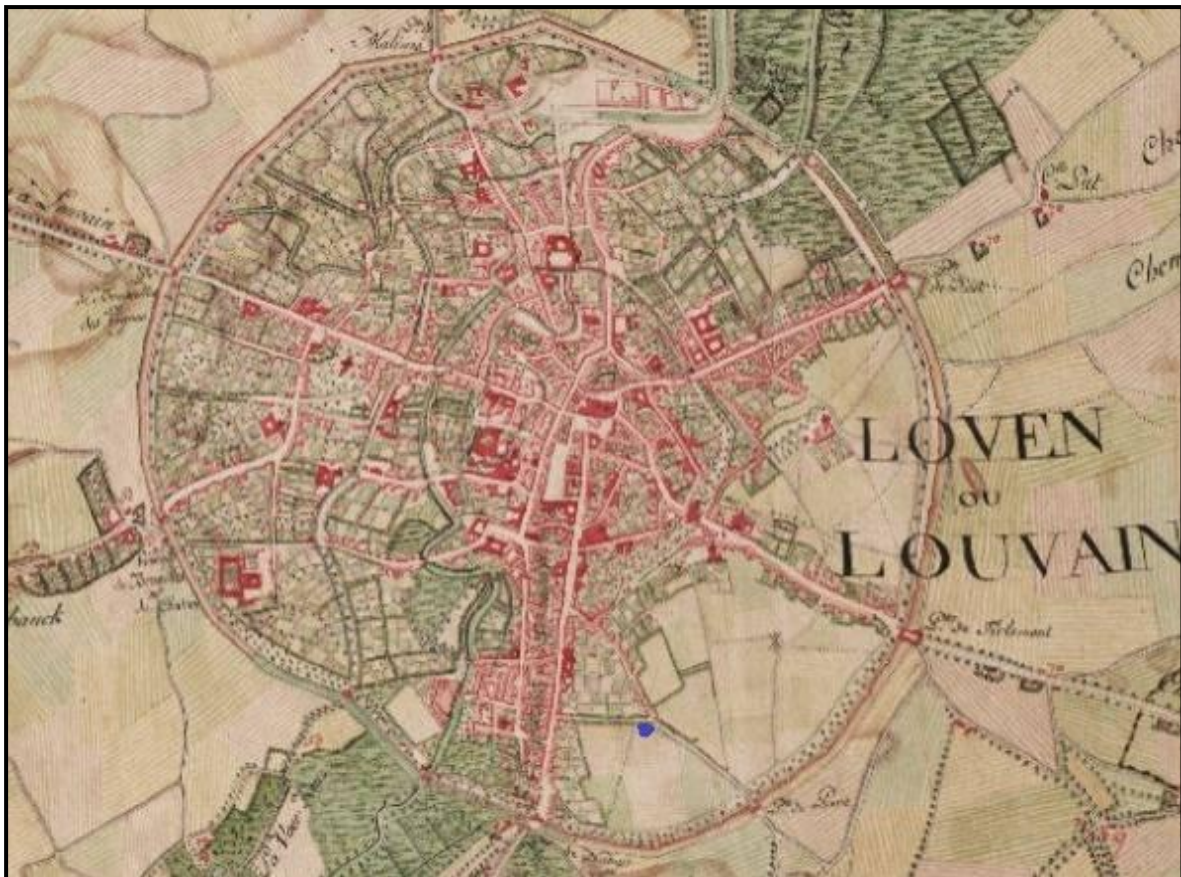
De H. Consciensestraat kreeg pas in de 20ste eeuw haar huidige naam: daarvoor heette ze achtereenvolgens Nieuwestraat, Poelstraat en Horenstraat (Rue du Cornet).¹⁰ De straat werd in het begin van de 19de eeuw bebouwd aan de kant van de Naamsestraat met een systeem van gangen met arbeiderswoningen.

Bij vergelijking van enkele oude kaarten van Leuven valt het op dat het wegtracé van Parkstraat en H. Consciencestraat telkens anders is: de Parkstraat vertoont op de 18de-eeuwse kaart van Ferraris een duidelijke knik ter hoogte van de H. Consciencestraat (zie figuur 5 en 12). Op de oudere kaarten, zoals de kaart van Braun en Hogenberg (zie figuur 11) en de kaart van Deventer, is die knik niet aanwezig. Op de jongere kadasterkaarten van 1813 en 1850 (zie figuur 8, 9 en 13) is deze knik verdwenen, al is er misschien nog een restant van te zien in de verbreding van de Parkstraat ter hoogte van het kruispunt. Deze kadasterkaarten tonen dat de H. Consciencestraat hier loodrecht op de Parkstraat start en afbuigt met een knikje richting noorden. Vreemd is dat op de kaart van Vandermaelen (1846-1854) een totaal andere situatie getoond wordt: het tracé van de H. Consciencestraat loopt niet meer als één rechte lijn en het knikje aan de hoek met de Parkstraat is verdwenen (zie figuur 14). Deze laatste wijziging is vermoedelijk een fase in de uitvoering van het Nieuw Kwartier. De kaart van Vandermaelen en de kadasterkaart van 1850 dateren van dezelfde periode: ofwel veranderde de situatie er op korte termijn ofwel is één van beide plannen fout. Aangezien het knikje aan de hoek met de Parkstraat vandaag nog steeds aanwezig is, zou het kunnen dat het plan van Vandermaelen fout is.

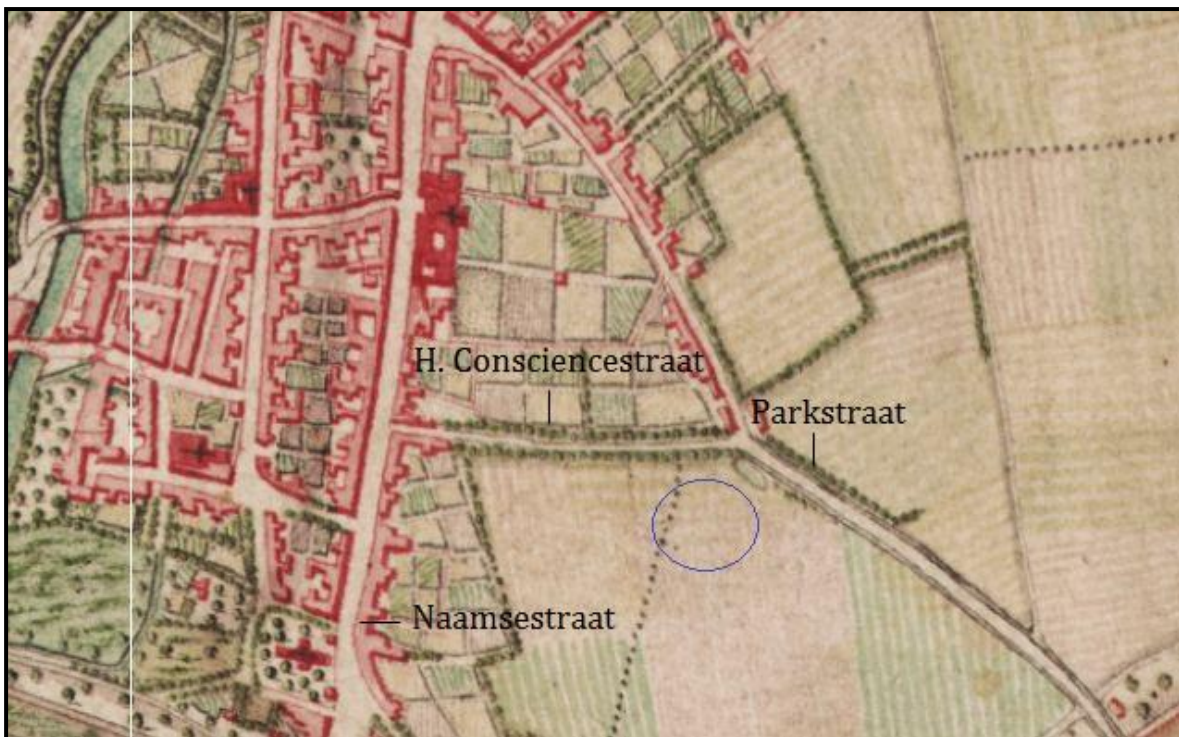
Het Nieuw Kwartier was de naam voor de wijk die, naar het plan van stadsarchitect F. H. Laenen uit 1838, ontwikkeld werd tussen de Naamsestraat en de Parkstraat. De wijk werd uitgebouwd met een loodrecht stratenpatroon dat in verbinding stond met het station en de Naamsepoort. Het ontwerp werd regelmatig aangepast en in verschillende fasen uitgevoerd tussen 1860 en 1960. In het begin van de 20ste eeuw werden Weldadigheidstraat en Gemeenteschool nr. 7 aangelegd, die de site in het zuiden begrenzen. De Weldadigheidstraat werd aangelegd op een oude zandwinning.¹¹ In 1931 werd het huidige ontwerp gemaakt en goedgekeurd en dit werd uitgevoerd vanaf 1933 (zie figuur 15); de aanleg van de Constantin Meunierstraat situeert zich in deze periode. Omdat de Constantin Meunierstraat pas in de jaren 1930 werd aangelegd en een groot deel van kaartenmateriaal vele eeuwen ouder is, was het niet altijd eenvoudig om de locatie van de site exact te bepalen op de oudere kaarten.

¹⁰ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/9509>

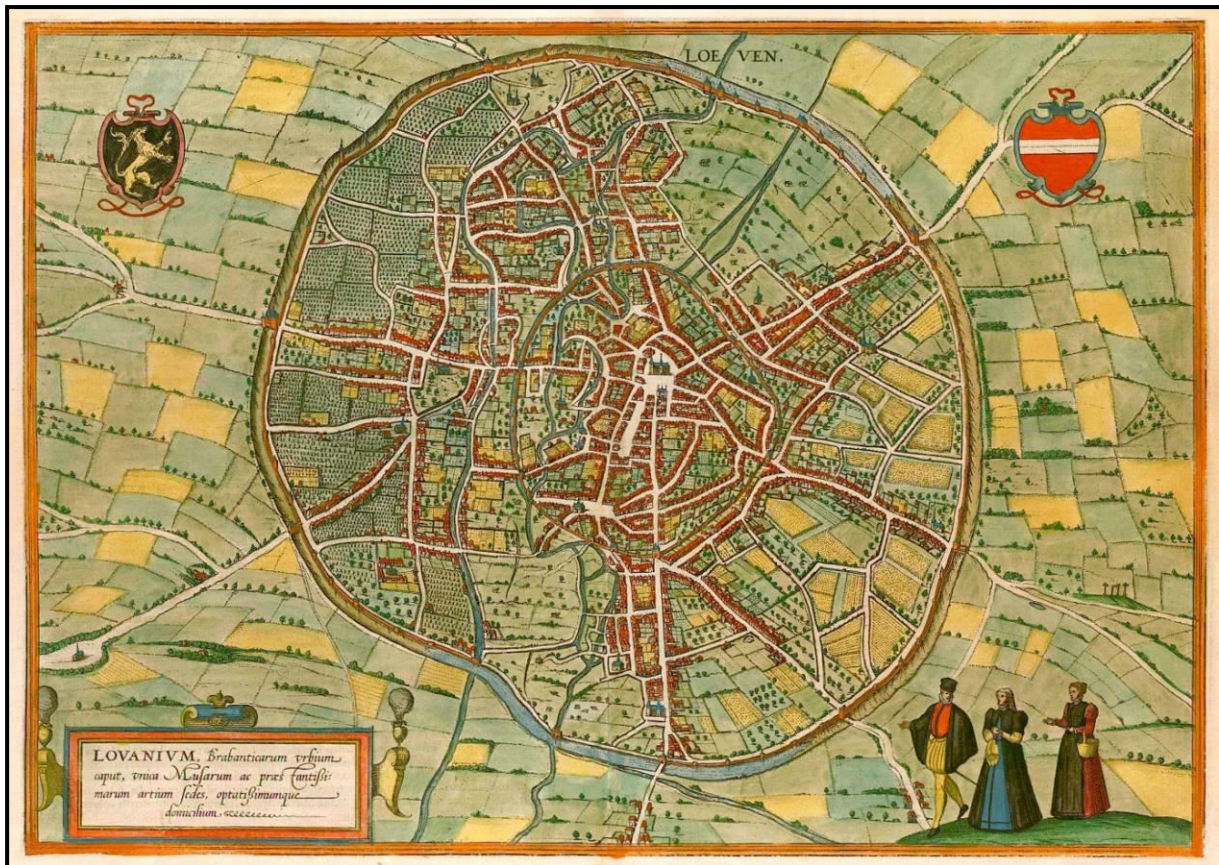
¹¹ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/9527>

Figuur 4: Kaart van Leuven van Ferraris, 1777 met aanduiding van de site in blauw (© <http://geopunt.be/kaart>).

Figuur 5: Detail van dezelfde kaart met aanduiding van de huidige straatnamen en de vermoedelijke locatie van de site. (© <http://geopunt.be/kaart>)

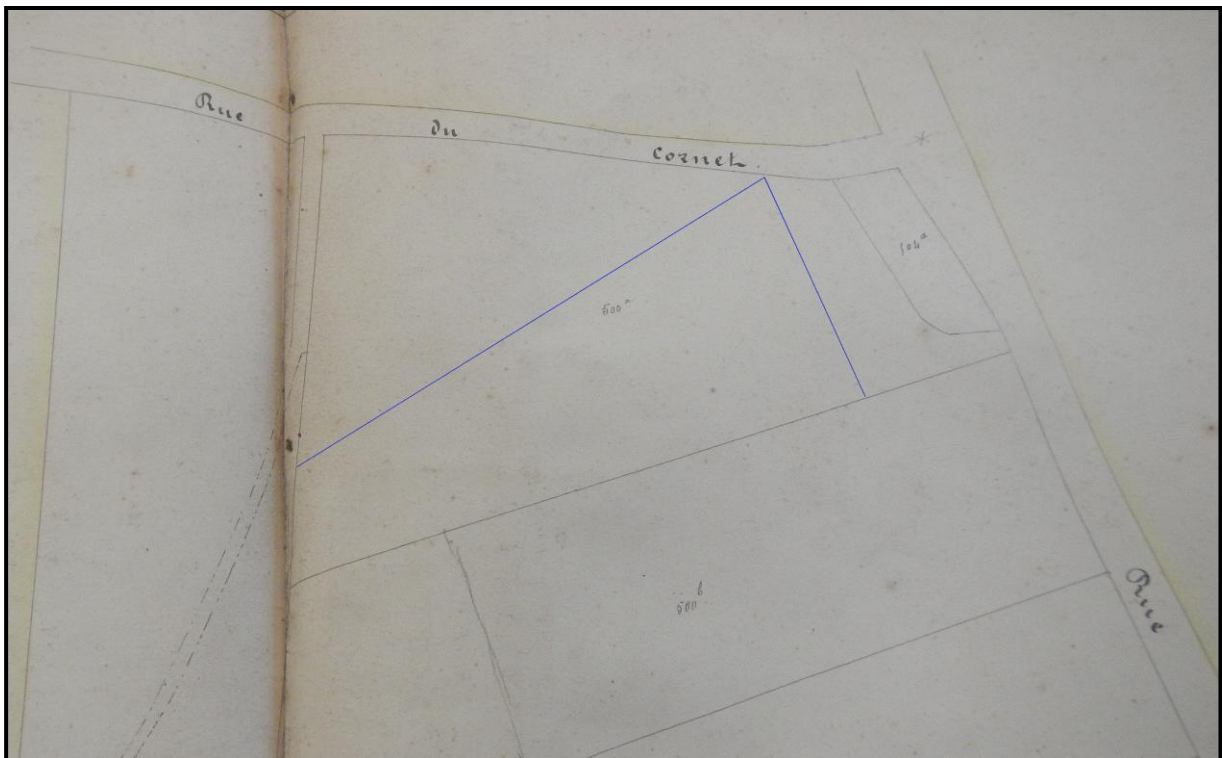
Figuur 6: Kaart van Leuven van G. Braun en F. Hogenberg, 1572-1618 (© http://lucia.kbr.be/mapview/index.php?image=/maps1/1649684_01.imgf).

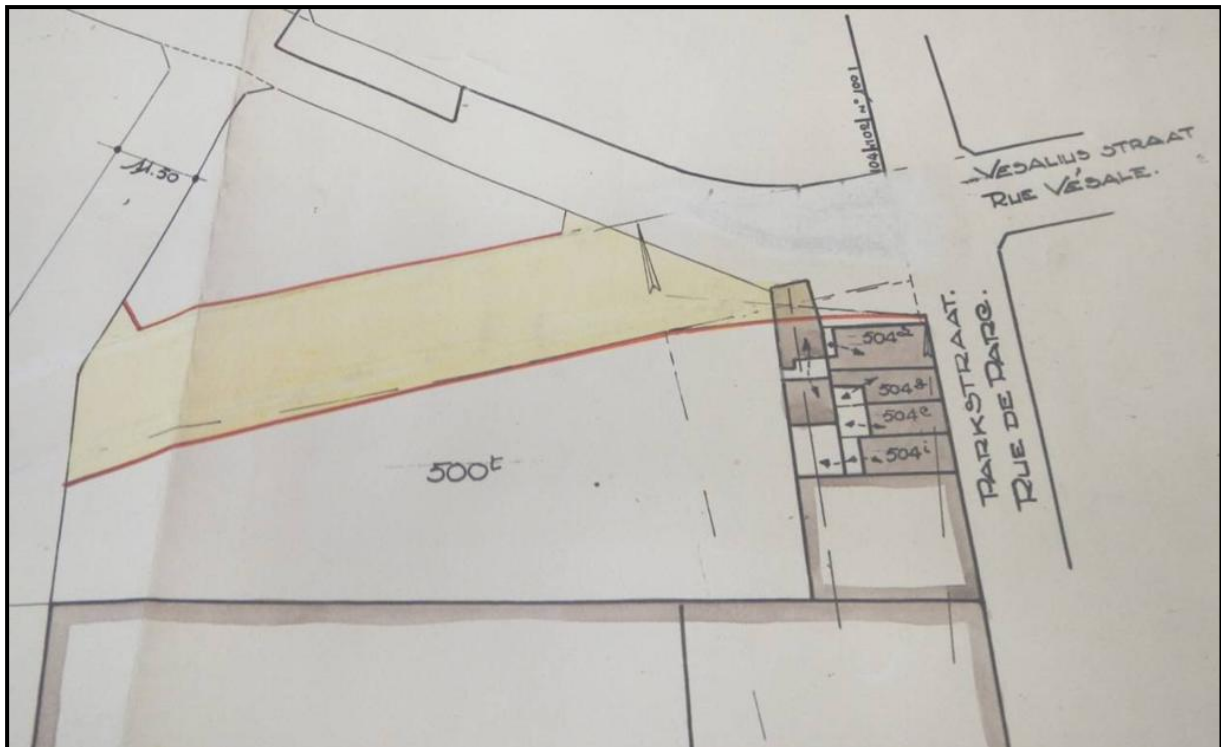
Figuur 7: Detail van dezelfde kaart met het kruispunt van Parkstraat en huidige H. Consciencestraat met op de hoek de 'Quaden Poel'. In blauw de vermoedelijke locatie van de site (© http://lucia.kbr.be/mapview/index.php?image=/maps1/1649684_01.imgf).

Figuur 8: Detail van de kadasterkaart van 1813. Op de hoek van beide straten ligt de groenig ingekleurde poel. In blauw de vermoedelijke grenzen van de site (© Stadarchief Leuven).

Figuur 9: Detail van kadasterplan nr. 15 van 1850 met in blauw de vermoedelijke grenzen van de site. Op de hoek van beide straten ligt perceel 504a, de gedempte poel (© Stadsarchief Leuven).

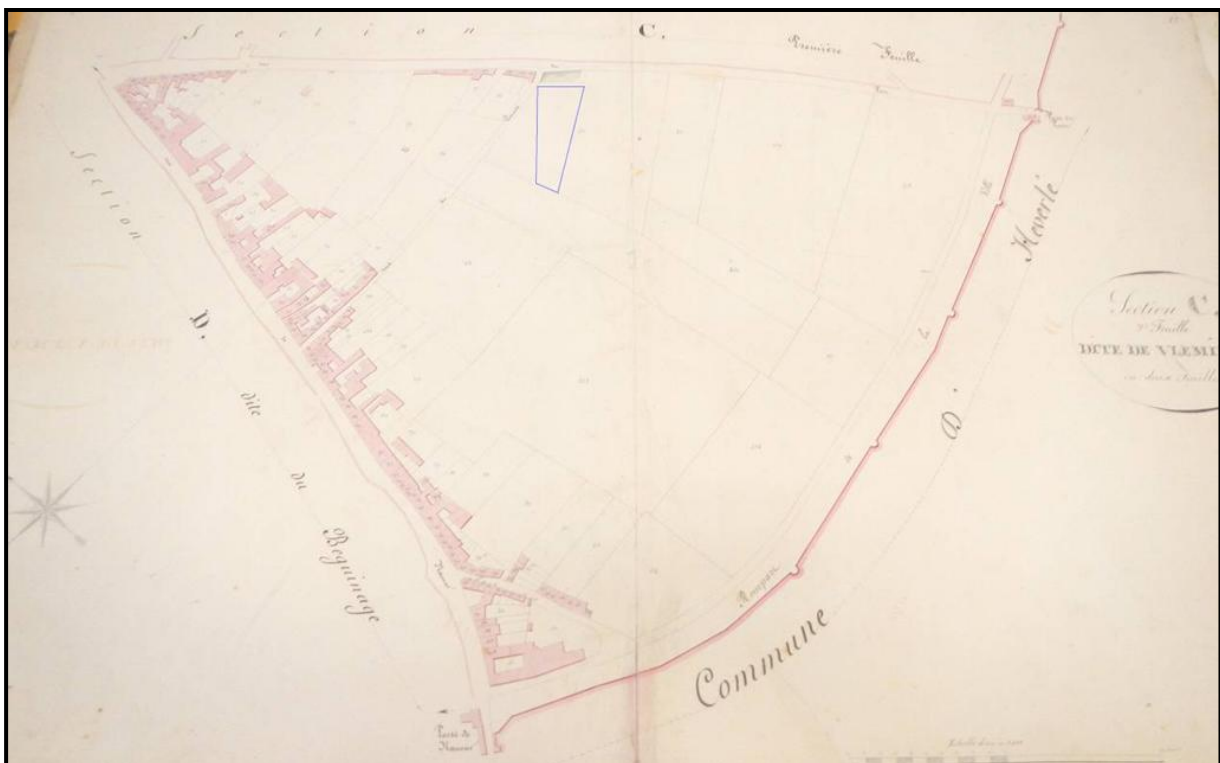
Figuur 10: Op een plan van 1930 is zichtbaar dat perceel 504a van 1850 opgedeeld is in verschillende percelen en dat deze bebouwd zijn. Perceel 500t is de site (© Stadsarchief Leuven).

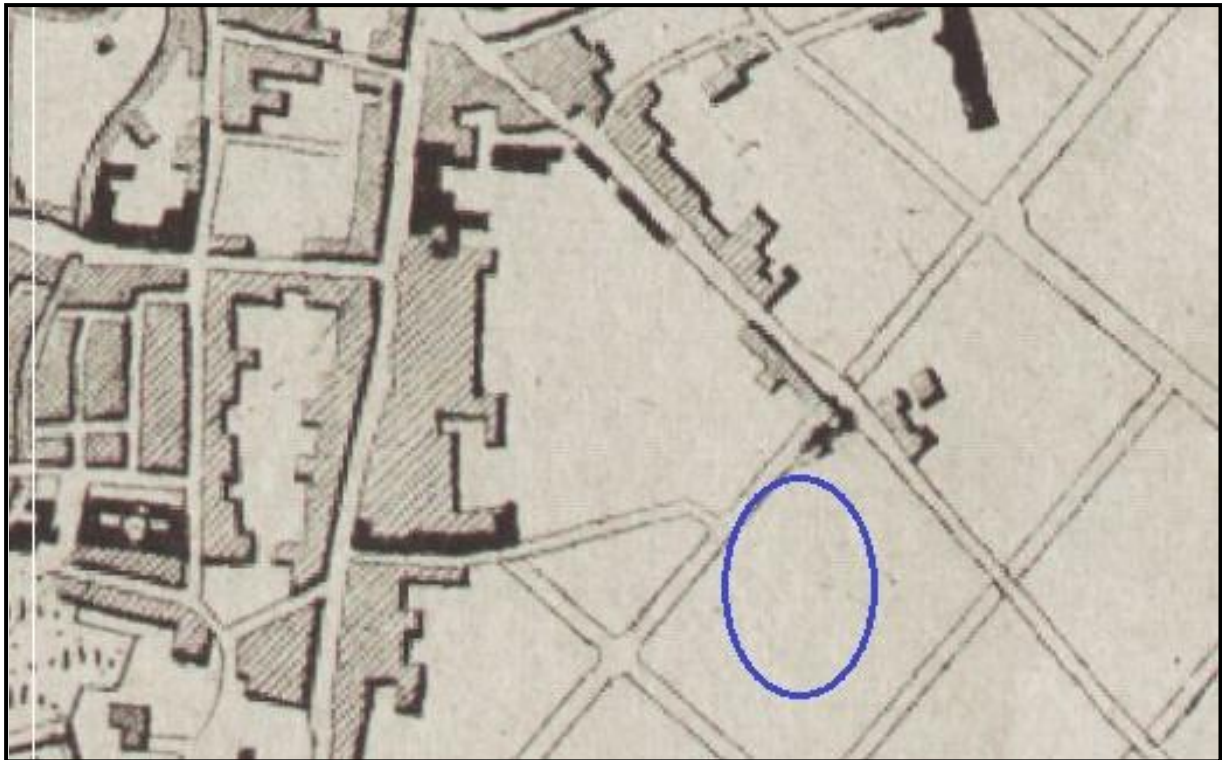
Figuur 11: De kaart van G. Braun en F. Hogenberg (1572-1618) toont dat de Parkstraat een recht tracé heeft. De kaart van Deventer (1550-1565) toont dezelfde toestand (© http://lucia.kbr.be/mapview/index.php?image=/maps1/1649684_01.imgf).

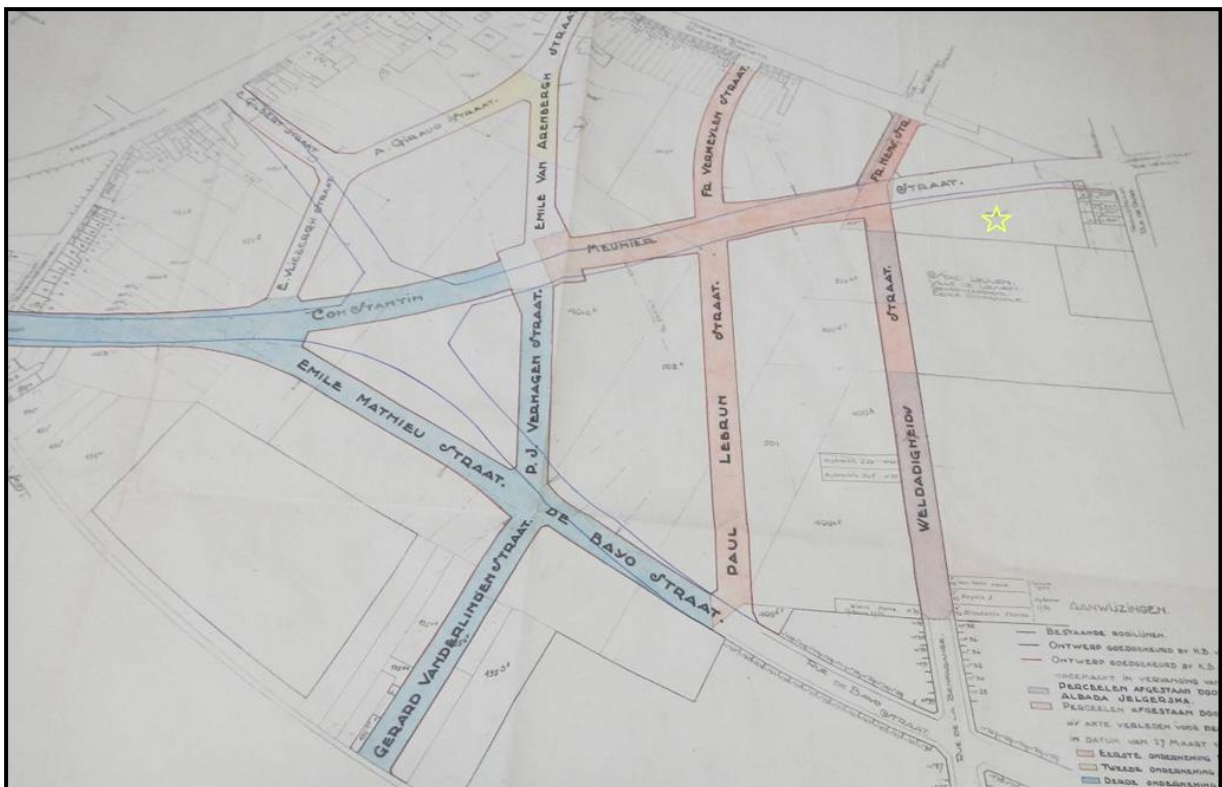
Figuur 12: Ferrariskaart van 1777, de Parkstraat vertoont hier geen recht tracé. (© <http://geopunt.be/kaart>).

Figuur 13: Kadasterplan van 1813. De Parkstraat loopt recht en de H. Consciensestraat begint loodrecht op de Parkstraat, maar buigt met een knik richting noorden. De site is aangeduid in blauw (© Stadsarchief Leuven).

Figuur 14: Vandermaelenkaart 1846-1854 met de in blauw de vermoedelijke locatie van de site (© <http://geopunt.be/kaart>).

Figuur 15: Plan uit de jaren 1930 met in zwarte lijnen de huidige situatie, in blauwe lijnen het niet uitgevoerde plan van 1900, in rode lijnen het goedgekeurde plan van 1931. Het perceel met de groene ster is de huidige site (© Stadsarchief Leuven).

4.2.2. Archeologische informatie¹²

In Leuven werden al verschillende archeologische onderzoeken gedaan, maar slechts twee in de buurt van de site. Het gaat om twee onderzoeken langs de Naamsestraat. Aan de Heilig Hartkliniek werden sporen van laatmiddeleeuwse pottenbakkersovens gevonden (CAI Inventarisnummer 150228)¹³ en op de Naamsestraat vlak bij de Naamsepoort werden enkele proefputten gegraven die geen sporen opleverden¹⁴ en werd bekeken of er zich nog oudere sporen onder de huidige kelders bevonden, wat niet het geval was (CAI Inventarisnummer 163511)¹⁵. Aan de Naamsestraat werden ook enkele toevalsvondsten aangetroffen, het ging vooral om enkele fragmenten (laat)middeleeuws aardewerk en munten. Algemeen genomen is er erg weinig archeologische informatie over dit deel van de stad.

¹² <http://cai.erfgoed.net>

¹³ <http://cai.erfgoed.net/cai/locatie.php?l=150228>

¹⁴ Informatie via Els Patrouille

¹⁵ <http://cai.erfgoed.net/cai/locatie.php?l=163511>

5. ONDERZOEKSMETHODE

5.1. Algemeen

5.1.1. Vraagstelling¹⁶

De opdracht voor deze prospectie was tweeledig: voorafgaand het veldwerk diende een omstandige bureaustudie uitgevoerd te worden, teneinde de geschiedenis van de site te achterhalen en de te volgen strategie van het prospectieonderzoek te bepalen. Het veldwerk zou bestaan uit de aanleg van 3 proefputten van zo'n 4 x 4m.

Volgende onderzoeksvragen dienden beantwoord te worden bij de bureaustudie:

- Wat zijn de bekende archeologische en historische gegevens?
- Hoe was de oude perceelsindeling?
- Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing of voormalige constructies op het terrein?
- In welke mate is het terrein reeds verstoord?
- In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed?
- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?
- Welke onderzoeksvragen moeten bijkomend bij de prospectie met ingreep in de bodem beantwoord worden?
- Wat is de te volgen strategie tijdens het prospectieonderzoek?

Volgende onderzoeksvragen dienden beantwoord te worden bij de prospectie met ingreep in de bodem:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband?
- Hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten? En hoe zijn die over de verschillende proefputten heen gelinkt?
- Bevatten deze lagen archeologische vondsten?

¹⁶ Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Leuven, Constant Meunierstraat (Concienceplein), pp. 3-4.

- Uit welke periode dateren de vondsten?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Wat was de invloed van de bestaande bebouwing/verhardingen op het archeologisch erfgoed?
- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?
- Wat is de impact van de geplande werken op het archeologisch erfgoed?
- Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden?
- Welke onderzoeksvragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek beantwoord worden?
- Wat is de te volgen opgravingsstrategie bij een vervolgonderzoek?

5.1.2. Randvoorwaarden

Bij opmaak van de bureaustudie werd snel duidelijk dat de site, ook al ligt deze binnen de tweede stadsomwalling, doorheen de eeuwen onbebouwd gebleven was (zie hoofdstuk 4). Vergelijking van allerlei kaartmateriaal toonde aan dat er op de site mogelijk een poel te verwachten was, maar geen ingewikkelde stratigrafie. Op de startvergadering van 23 januari 2014 werd dan ook besloten dat een omstandige bureaustudie, zoals voorzien in het bestek, niet nodig was. Bovendien werd het opportuun geacht om de site te onderzoeken door middel van een lange proefsleuf over de lengte van het terrein, eerder dan door de aanleg van 3 kleine proefputten.

5.2. Beschrijving

5.2.1. Voorbereiding

Ter voorbereiding van het onderzoek werd een bureaustudie uitgevoerd, zoals aangegeven hierboven was deze niet zo uitgebreid als voorzien in het bestek. Op de startvergadering op 23 januari 2014 werden de nodige praktische afspraken gemaakt met Onroerend Erfgoed en de opdrachtgever. Voorafgaand het veldwerk werden de gevraagde administratieve regelingen getroffen (opmaak plaatsbeschrijving, verwittigen buurtbewoners, aanvragen allerhande vergunningen bij stad en politie).

5.2.2. Veldwerk

Het veldwerk bestond uit de aanleg van één sleuf centraal op het terrein. De totale oppervlakte van het terrein was ca. 2000m², hiervan werd 138,6m² onderzocht door middel van een proefsleuf. Dit komt neer op ca. 6,93% van het terrein, tegenover de voorziene 2,4% die initieel beoogd werd met de 3 proefputten.

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak van 1,60m breed. De bodem werd afgegraven tot op het archeologisch relevante niveau, waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de leidinggevende archeoloog om te verzekeren dat de juiste diepte werd bekomen. Elke stratigrafische eenheid (spoor, laag) die in het vlak zichtbaar werd kreeg een spoornummer (Sxx). Er werden twee vlakken aangelegd in de sleuf. Onmiddellijk na het uitgraven werden de sporen opgeschaafd, gefotografeerd en beschreven, waarna het grondplan kon worden ingetekend. Een aantal sporen werd gecoupeerd om een beter zicht te krijgen op hun opbouw. De profielen van de coupes werden eveneens gefotografeerd, beschreven en getekend op schaal 1:20. Teneinde een goed beeld te krijgen op de bodemopbouw werden in de sleuf ook 3 wandprofielen schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20; hierbij kregen de verschillende lagen een laagnummer verschillend voor elk profiel. Later werden deze laagnummers aan elkaar en aan de lagen/sporen in het vlak gekoppeld. Alle vondsten werden gerecupereerd per context en in een vondstenzakje gestoken samen met een vondstenkaartje. Er werden geen bulkmonsters noch pollenmonsters of andere stalen genomen, gezien de sporen zich hier niet toe leenden. De sleuf, de sporen en de hoogtes werden ingemeten met een GPS-toestel.

5.2.3. Vondstverwerking en rapportage

Na het veldwerk werd van start gegaan met de vondstverwerking en de rapportage volgens de vastgelegde richtlijnen. Voor de registratie van de sporen en het benoemen van de foto's werd de code LECO14(**LE**uven **CO**nstantin Meunierstraat 20**14**) gebruikt. De spoorformulieren, de vondstenlijst, de fotolijst en de tekeningenlijst werden samengebracht in een digitale inventarislijst. De vondsten werden gewassen, gedroogd en verpakt volgens de regels van de kunst. Vervolgens werd overgegaan tot het digitaliseren van de grondplannen, de profielen en enkele coupetekeningen met behulp van de programma's Autocad en Illustrator. Als laatste werd het rapport geschreven.

6. BESCHRIJVING VAN DE AANGETROFFEN SPOREN

6.1. Algemeen

De proefsleuf situeerde zich centraal op het terrein en werd aangelegd van in het zuidwesten tot het noordoosten. In het zuidwesten werd enkele meter buffer gehouden tussen de start van de sleuf en de bomen die zich op het terrein bevonden. Aan noordoostelijke zijde werd voldoende afstand gelaten tussen de afsluitmuur en de sleuf. De sleuf was 63m lang en gemiddeld 2,20m breed. Het maaiveld bevond zich op circa +35,35m TAW. De sleuf werd aangelegd op het eerste archeologisch relevante niveau. In het westen was dit het vlak waarop de natuurlijke bodem zich bevond op ongeveer +34,85m TAW. In de oostelijke 40m van de sleuf was dit een gelig bruine laag op circa +34,96m TAW, S10, met daarin S6. Na registratie van spoor 6 werd de sleuf plaatselijk verdiept tot op vlak 2, het vlak waarop de natuurlijke bodem zich bevond. De gehele sleuf werd regelmatig verstoord door recente ingrepen. Over de volledige lengte van de sleuf werden sporen aangetroffen die erg ondiep waren en dus een restant van de ploeglaag en soms ook plastic bevatten. Deze sporen werden aangeduid als recente verstoringen.

Figuur 15: Overzicht van de sleuf met ter hoogte van het bordje een recente verstoring.

6.2. Stratigrafie

Er werden in de proefsleuf drie profielen gezet: één aan elk uiteinde en één in het midden van de sleuf. Het profiel aan de westzijde van de sleuf (profiel 1) was hetzelfde qua opbouw als het profiel in het midden van de sleuf (profiel 2). Het profiel aan de oostzijde van de sleuf (profiel 3) vertoonde een licht andere opbouw.

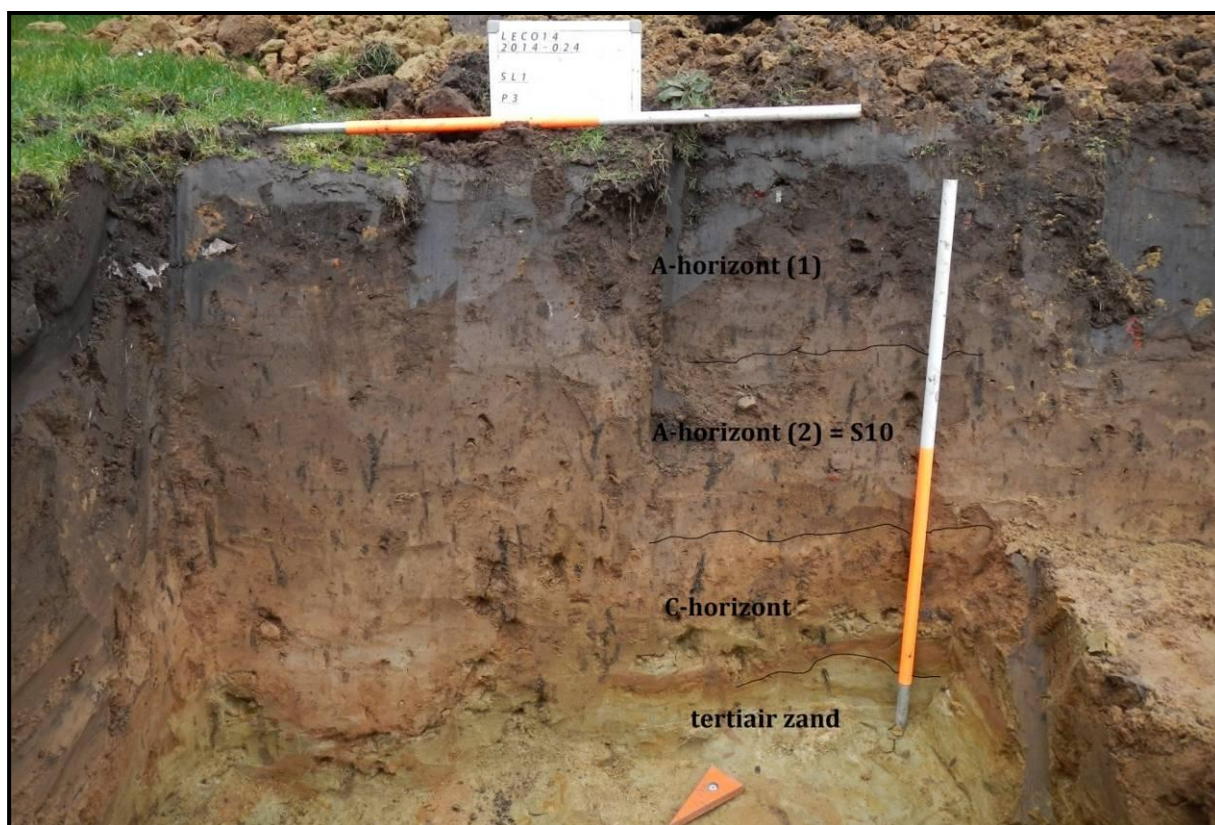
Profiel 1 (zie figuur 17) bestond uit een donkerbruine antropogene licht zandige zandleemlaag met weinig baksteensbrokjes, houtskoolspikkels en brokjes bouw materiaal (A-horizont = ploeglaag) die zich op een bruinig gele leemlaag bevond (C-horizont). Deze bruinig gele leemlaag of de natuurlijke bodem bevond zich op een diepte van circa +34,85m TAW, zo'n 50cm onder het maaiveld. Onder de bruinig gele leemlaag bevond zich een pakket lichtgroenig zand met vrij veel kiezels en kalkzandsteenbrokken. Het zou kunnen gaan om zand van de tertiaire formatie van Brussel,¹⁷ deze formatie wordt gekenmerkt door fijn zand met kiezel- en zandsteenbanken. De natuurlijke bodem liep licht af naar het oosten toe en bevond zich op het einde van de sleuf (aan profiel 3) op +34,60m TAW of zo'n 65cm onder het maaiveld. De afhelling van de natuurlijke bodem richting oosten of Parkstraat zou verklaard kunnen worden door de aanwezigheid van de poel aan de Parkstraat. De helling bedraagt echter slechts 15cm en de B-horizont is overal afwezig, waardoor het oorspronkelijke reliëf moeilijk te bepalen is. Het is dus niet met zekerheid te zeggen of het terrein vroeger ook afhelde.

In profiel 3 was de opbouw gelijklopend, met dit verschil dat de A-horizont onderverdeeld kon worden in twee lagen (zie figuur 18). De bovenste laag, de huidige ploeglaag, was een donkerbruine licht zandige zandleemlaag met weinig baksteenbrokjes, houtskoolspikkels en brokjes bouw materiaal. Daaronder zat een tweede laag, S10, met daaronder een gelig bruine lemige zandleemlaag met zeer weinig baksteen- en houtskoolspikkels. Vermoedelijk betrof S10 een deel van de 'oude' ploeglaag die minder sterk gebioturbeerd en niet recent omgewoeld was. Uit deze laag werden aardewerkfragmenten en dierlijk botmateriaal gerecupereerd, het ging om Maaslands aardewerk, steengoed en rood aardewerk. Omdat in S10 al duidelijk sporen te herkennen waren, werd de oostelijke 40m van de sleuf aangelegd in twee niveaus. Het eerste niveau werd aangelegd op S10 op circa +34,96m TAW, een tweede niveau werd aangelegd op de natuurlijke bodem tussen +34,80m TAW en +34,60m TAW.

¹⁷ www.geopunt.be/kaart

Figuur 16: Profiel 1 met de donkerbruine A-horizont op de bruinig gele leemlaag of C-horizont. Onderaan het vermoedelijk tertiair zand.

Figuur 17: Profiel 3 met aanduiding van A-horizont (2) of S10.

6.3. Resultaten¹⁸

In het westen van de sleuf werd in de natuurlijke bodem een scherp afgelijnd paalspoor met donkerbruine vulling aangetroffen (S2). Het paalspoor was 54cm x 40cm breed en zo'n 40cm diep (zie figuur 19). Hierin werd één fragment rood geglaazuurd aardewerk en een stukje vlak glas aangetroffen.

Zo'n 38m verder naar het oosten werd een gelijkaardig paalspoor gevonden. Dit paalspoor, S4, werd doorsneden door een langwerpige kuil, S3, van 180cm x 40cm en 65cm diep met gevlekt geel-groen-bruine vulling (zie figuur 20). Hierin bevonden zich twee aardewerkfragmenten: een fragment rood aardewerk en een scherp blinkend zwart aardewerk.

Oostelijker in de sleuf werd in een gelig bruine laag (=S10) een kuil, S6, met een onregelmatige vorm en een lengte van 180cm gevonden (zie figuur 21). De kuil was in coupe 30cm diep en hierin werden fragmenten van industrieel wit aardewerk, roodgeglaazuurd aardewerk, porselein en steengoed aangetroffen. Daarnaast werden hieruit ook stukjes glas, dierlijk bot, schelpen en metalen voorwerpen gerecupereerd. De metalen voorwerpen bestonden uit een conservenblik en een hangertje in de vorm van een klavertje vier (zie verder).

In het oosten van de sleuf werd een tweede vlak aangelegd. In dit vlak in de natuurlijke bodem werden 2 sporen aangetroffen: een grote kuil, S8, en een greppeltje, S9 (zie figuur 22 en 23). Het ging om een grote kuil met donkergrijs bruine leem met lichtbruine vlekken van 3m op minstens 1,80m en 26cm diep. Hieruit werden kleine fragmenten rood en grijs aardewerk, steengoed en een fragment van een pijpenkop gerecupereerd. De kuil bevond zich gedeeltelijk in de wand en werd in het oosten verstoord door de coupe op S6. In vlak 1 werd de kuil niet waargenomen, maar in het profiel lijkt S8 S10 te doorsnijden. Vermoedelijk werd S8 niet opgemerkt in vlak 1 doordat de vulling eenzelfde kleur had als S10. Het greppeltje S9 had een NW-ZO oriëntatie, bevond zich duidelijk onder S10 en had een lichtgrijze vulling met daarin grijs aardewerk en dierlijk bot.

¹⁸ Voor situering van de sporen wordt verwezen naar de plannen in bijlage achteraan dit rapport.

Figuur 18: Paalspoor S2 in coupe.

Figuur 19: Paalspoor S4 doorsneden door kuil S3.

Figuur 20: S6 in vlak 1.

Figuur 21: Kuil S6. In het profiel is zichtbaar dat deze laag S10 doorsnijdt.

Figuur 22: Greppeltje S9 in vlak 2.

7. BASISANALYSE VAN DE VONDSTEN

7.1. Keramiek

In totaal werden een 20tal scherven uit de verschillende sporen gerecupereerd.

- In paalspoor S2 werd een rood geglazuurde scherf aangetroffen met een vermoedelijk postmiddeleeuwse datering.
- In kuil S3 werd een rood en een zwart blinkend aardewerkfragment gevonden. Het rode aardewerk is een lokaal oxiderend gebakken aardewerk zonder glazuur wat zou kunnen wijzen op een middeleeuwse datering. Het zwarte blinkende scherfje is vermoedelijk Brits *blackware*. Doordat het zo'n kleine scherf is, is het moeilijk te zeggen of het om het *refined Blackware* (1740-1790) of het jongere goedkopere *Jet ware* (1875-1910) gaat.¹⁹
- Kuil S6 bevatte verschillende aardewerkgroepen zoals steengoed, rood geglazuurd aardewerk, porselein en industrieel wit aardewerk. Deze groep samen kan waarschijnlijk gedateerd worden in de 19de of begin 20ste eeuw.
- In de grote kuil S8 werden 2 wandscherven grijs aardewerk, één wand rood aardewerk (vergelijkbaar met dit uit S3) en een fragment van een pijpenkop gevonden. Pijpen werden in pijpaaarde vervaardigd vanaf de 16de eeuw.
- Het greppeltje bevatte 1 grijze randscherf. Deze rand was moeilijk te identificeren en kan naargelang de identificatie gedateerd worden in de 13de of in de 16de eeuw.²⁰
- A-horizont S10 bevatte een scherf Maaslands aardewerk, een scherf witbakkend aardewerk met rode inclusies en twee steengoedscherven waarvan één met paarse engobe en één met zoutglazuur. Omdat deze laag geen gesloten context is en er geen roodgeglazuurd aardewerk werd aangetroffen zou het kunnen dat deze laag voor het laatst omgewoeld werd in de 14de eeuw.

¹⁹ <http://www.iasi.to/web.nsf/page/Victoria+Day!opendocument> (Archaeological Services Inc.)

²⁰ De Groote, pp. 124, 128, 158.

7.2. Overig vondstmateriaal

In kuil 6 werden twee metalen voorwerpen gevonden: een conservenblik en een hangertje. Het conservenblik was fragmentair bewaard. Vanaf 1850 bestaan er conservenblikken in dunner staal van dit type. Het hangertje is een koperlegering in de vorm van een klavertje vier en zou een geluksbrenger geweest kunnen zijn.

Er werden 5 stukjes glas gerecupereerd. Eén stukje vlak transparant glas kwam uit S2. De andere stukjes glas kwamen uit S6. Het ging om stukjes transparant vlakglas, een rand transparant glas van een drinkglas en een stukje groen glas vermoedelijk afkomstig van een fles. Het glas kan gedateerd worden in de postmiddeleeuwen.

Vooraf in laag S10 en in greppel S9 werd dierlijk bot aangetroffen. Het bot was vrij goed bewaard en was vermoedelijk vooral bot van rund. De determineerbare stukken²¹ waren:

- een rolbeen (astragalus) van een rund;
- een stuk van een rib en een lang bot vermoedelijk van rund;
- een distaal fragment van een tibia, waarbij de distale epifyse is gefuseerd met de schacht, m.a.w. een deel van het scheenbeen van een rund van minimaal 2 tot 2,5 jaar gaat.

Figuur 23: Metalen hangertje in de vorm van een klavertje vier.

²¹ Met dank aan Clara Boffin (KBIN) voor de determinatie.

8. DATERING EN INTERPRETATIE VAN DE VINDPLAATS

Het historische vooronderzoek maakte duidelijk dat er vermoedelijk geen grote structuren te verwachten waren op de site. Tijdens het archeologisch vooronderzoek werden slechts enkele losse sporen aangetroffen.

De onderzoeksvragen kunnen als volgt beantwoord worden:

Voor de bureaustudie:

- Wat zijn de bekende archeologische en historische gegevens?

Buiten restanten van laatmiddeleeuwse pottenbakkersovens aan de nabijgelegen Heilig Hartkliniek zijn er geen archeologische gegevens van dit deel van de stad. De historische gegevens werden grotendeels verkregen door kaartmateriaal. Al de oude kaarten tonen een onbebouwd deel binnen de stad met op de hoek van Parkstraat en H. Consciencestraat een poel. Het stratenpatroon is op de verschillende kaarten steeds een beetje anders. Er zijn geen andere historische bronnen die kunnen bevestigen of het stratenpatroon regelmatig aangepast werd of dat de kaartmakers zich een zekere vrijheid permitteerden. Ook al verandert het stratenpatroon regelmatig, op geen enkele kaart loopt een weg of pad over het onderzoeksterrein. De historische atlas van Leuven vermeld een poel aan de Parkstraat en zandwinning aan de Weldadigheidsstraat.

- Hoe was de oude perceelsindeling?

De huidige 4 percelen waren vroeger één perceel. Dit perceel liep in 1850 van aan de H. Consciencestraat in het noorden tot aan de huidige perceelsgrens (de afsluitmuur met de school) in het zuiden. Daarvoor was dit perceel nog groter naar het zuiden toe. De percelen kregen hun huidige vorm door de aanleg van de C. Meunierstraat in de jaren 1930.

- Welke info is er nog te vinden over de huidige bebouwing of voormalige constructies op het terrein?

Er bevonden zich geen constructies op het terrein. Niet van toepassing.

- In welke mate is het terrein reeds verstoord?

Het terrein lijkt niet verstoord te zijn, omdat het om een stuk land binnen de stad gaat dat nooit bebouwd werd.

- In welke mate verstoren de geplande werken archeologisch erfgoed?

Door de afwezigheid van bebouwing kunnen sporen in de natuurlijke bodem die ouder zijn dan de stad nog aanwezig zijn. De geplande werken (bouw van sociale woningen en ondergrondse parking) kunnen dit archeologisch erfgoed verstoren.

- Is er via archeologisch onderzoek of waarnemingen op aanpalende of nabijgelegen percelen reeds info beschikbaar over de dikte en de opbouw van het aanwezige bodemarchief?

Neen.

- Welke onderzoeksvragen moeten bijkomend bij de prospectie met ingreep in de bodem beantwoord worden?

Zijn er sporen van de poel, die op de oude kaarten groter leek dan in 1813, aanwezig?
Zijn er sporen van zandwinning aanwezig?

- Wat is de te volgen strategie tijdens het prospectieonderzoek?

Aangezien het om een deel gaat waar nooit bebouwing is geweest lijkt een prospectie door middel van een proefsleuf de aangewezen strategie.

Voor de prospectie met ingreep in de bodem:

- Zijn er archeologische sporen aanwezig?

Ja. In totaal werden 6 archeologische sporen aangetroffen. Het gaat om een greppeltje, drie kuilen en twee paalsporen. Het oudste spoor is vermoedelijk het greppeltje in het oosten van de sleuf. Het was vermoedelijk een afwateringsgreppeltje op de velden, want voor een perceelsafbakening lijkt het te smal en geen enkele historische bron toont hier een perceelsgrens. Alle andere (paal)kuilen kunnen gedateerd worden in de postmiddeleeuwen. De grote kuil S8 is vermoedelijk de oudste van de

postmiddeleeuwse kuilen omdat deze minder jong materiaal zoals glas bevatte. Kuil S6 zou door de aanwezigheid van het conserverblik en de datering van het aardewerk gedateerd kunnen worden eind 19de-begin 20ste eeuw, eventueel kan het hier om een kuil uit WO I gaan.

- Bevinden de sporen zich in stratigrafisch verband?

Er was weinig stratigrafisch verband vast te stellen tussen de sporen onderling. Alle sporen bevonden zich in de natuurlijke bodem onder de ploeglaag (A-horizont (1)). Slechts één spoor, een greppeltje, bevond zich onder S10, een 'middeleeuwse ploeglaag'.

- Hoeveel verschillende lagen/stratigrafie zijn er te onderscheiden in de verschillende proefputten? En hoe zijn die over de verschillende proefputten heen gelinkt?

Er werd slechts één sleuf aangelegd. Daarin werd met uitzondering van de huidige ploeglaag en de natuurlijke bodem één laag, S10, aangetroffen.

- Bevatten deze lagen archeologische vondsten?

In laag S10 bevond zich aardewerk en botmateriaal. Uit de andere sporen werd aardewerk, metaal, glas en dierlijk bot gerecupereerd.

- Uit welke periode dateren de vondsten?

Op enkele middeleeuwse vondsten uit S9 en S10 na dateerden alle vondsten uit de andere (paal)kuilen uit de postmiddeleeuwen. Kuil S6 bevatte vondsten die gedateerd kunnen worden in de late 19de- begin 20ste eeuw en zou misschien uit WO I kunnen dateren.

- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

Een groot deel van de sleuf werd verstoord door recente vergravingen en bodembewerking, dit zorgde ervoor dat eventueel oudere sporen niet bewaard bleven.

- Wat was de invloed van de bestaande bebouwing op het archeologische erfgoed?

Het recente landgebruik (graven van kuilen, omwoeling...) verstoortte een groot deel van de sleuf en van eventueel archeologisch erfgoed.

- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?

De natuurlijke bodem bevond zich in het zuidwesten op +34,86m TAW en liep af richting noordoosten naar +34,60m. De natuurlijke bodem lag 50 tot 65cm onder het huidige maaiveld.

- Wat is de invloed van de geplande werken op het archeologisch erfgoed?

Aangezien de sporen zich slechts 50cm onder het maaiveld bevinden en woningen en een ondergrondse parking gepland zijn, zal het archeologisch erfgoed, indien aanwezig, volledig verdwijnen.

- Kunnen de resultaten van de bureaustudie fijngesteld worden?

Niet helemaal. De bureaustudie toonde aan dat er geen bebouwing was op dit terrein en er een poel was aan de Parkstraat. De afhelling van de natuurlijke bodem richting Parkstraat kan door de aanwezigheid van de poel verklaard worden, maar dit kan niet met zekerheid gesteld worden. De afwezigheid van wegen en echte bewoningssporen tijdens het terreinwerk bevestigt wat op de kaarten zichtbaar is. De veranderingen in stratenpatroon nabij de site die op de kaarten zichtbaar zijn, kunnen niet bevestigd of ontkend worden.

- Zijn er sporen van de poel, die op de oude kaarten groter leek dan in 1813, aanwezig?

Neen. De afhelling van de natuurlijke bodem kan een aanwijzing zijn, maar echte sporen werden niet aangetroffen.

- Zijn er sporen van zandwinning aanwezig?

Een grote kuil van 3m op minstens 1,80m leek door zijn grootte op een zandwinningsskuil, maar in coupe werd duidelijk dat deze slechts 26cm diep was en de zandlagen niet bereikte. Het ging dus niet om een zandwinningskuil.

- Welke onderzoeksvragen moeten bij een eventueel vervolgonderzoek beantwoord worden?

Omwille van het lage aandeel sporen van betekenis lijkt een vervolgonderzoek niet nodig.

- Wat is de te volgen opgravingsstrategie bij een vervolgonderzoek?

Niet van toepassing.

9. SYNTHESE

In het kader van een nieuwbouwproject met ondergrondse parkeergarage aan een grasplein langs de Constantin Meunierstraat te Leuven (prov. Vlaams-Brabant) voerde een team van Monument Vandekerckhove nv op 10 februari 2014 een archeologische prospectie uit op het terrein. Opdrachtgever voor het onderzoek was Dijledal CVBA SO. Aangezien de nieuwbouw gepaard zal gaan met een verstoring van de bodem adviseerde Onroerend Erfgoed voorafgaand aan de werken een archeologische prospectie met ingreep in de bodem teneinde te vermijden dat waardevol archeologisch onderzoek ongedocumenteerd verloren zou gaan. Het onderzoek werd uitgevoerd volgens de bijzondere voorschriften opgesteld door Onroerend Erfgoed. De totale oppervlakte van het terrein was ca. 2000m², hiervan werd 138,6m² onderzocht door middel van één sleuf centraal op het terrein. Dit komt neer op ca. 6,93% van het terrein, tegenover de voorziene 2,4% die initieel beoogd werd met de aanleg van 3 kleine proefputten.

Een voorafgaande bureaustudie toonde aan dat dit deel van de stad steeds onbebouwd gebleven is en er zich een poel vlakbij bevond. Het archeologisch onderzoek leverde slechts een klein aantal sporen op, een groot deel van de sleuf was recent verstoord. De natuurlijke afhelling van het terrein zou de aanwezigheid van de poel ten oosten van de site kunnen bevestigen. Slechts één greppeltje en een deel van de A-horizont kan in de middeleeuwen geplaatst worden. De meeste sporen waren postmiddeleeuwse kuilen, waarvan één gedateerd kan worden eind 19de-begin 20ste eeuw en misschien een kuil uit WO I was.

Gezien de lage sporendensiteit en de grote verstoring wordt het niet noodzakelijk geacht om een archeologisch vervolgonderzoek te adviseren voor de site. Deze aanbeveling heeft geen enkele bindende kracht, maar dient als advies voor de bevoegde overheid, Onroerend Erfgoed, die uiteindelijk beslissingsrecht heeft over het vervolgtraject.

10. LITERATUUR

• Uitgegeven bronnen

- De Groote K., 2008, *Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen. Techniek, typologie, chronologie en evolutie in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen*, Relicta Monografie 1, Brussel.
- Meulemans A., 2004, *Straten en huizen van het oude Leuven. Deel I: Patriomonium, deel II: Atlas*, Leuven.
- Van Even E., 1895, *Louvain dans le passé et dans le Présent*, Leuven.

• Onuitgegeven bronnen

- *Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Leuven, Constant Meunierstraat (Concienceplein)*.
- Barker D, s.d. *Staffordshire post-medieval ceramics*, ongepubliceerde seminariënnotities.
- Stadsarchief Leuven:

Kadasterplan 1813
Kadasterplan 1830
Plannen Nieuw kwartier 1930, 1931

• Internetbronnen

- <http://cai.erfgoed.net>
- <http://cai.erfgoed.net/cai/locatie.php?l=3428>
- <http://geopunt.be/kaart>
- <http://geo-vlaanderen.agiv.be/geo-vlaanderen/bodemkaart/>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/954>

- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/9509>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/9516>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/9527>
- <http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/20526>
- <http://www.iasi.to/web.nsf/page/Victoria+Day!opendocument>
- http://lucia.kbr.be/mapview/index.php?image=/maps1/1649684_01.imgf
- <https://maps.google.be>

11. BIJLAGEN

- Bijlage 1: situeringsplan
- Bijlage 2: sleuf 1 vlak 1
- Bijlage 3: sleuf 1 vlak 2
- Bijlage 4: profielen en coupes
- DVD met daarop alle foto's, plannen, inventarissen, dit rapport en bijlagen

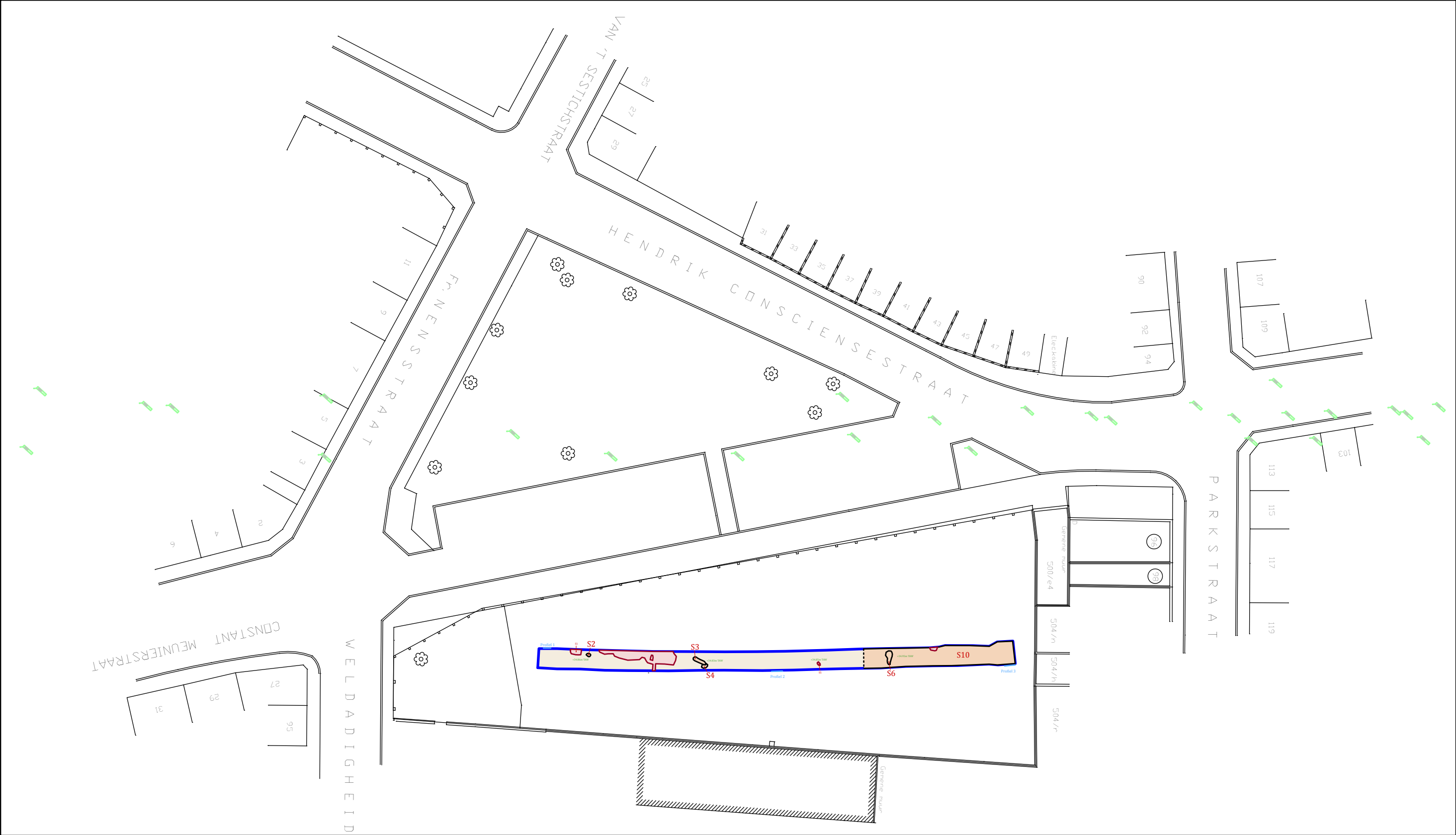
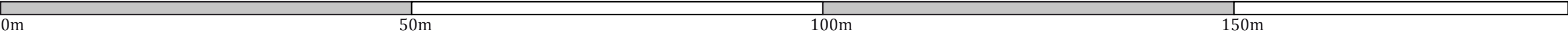
Archeologische Prospectie
Leuven
C. Meunierstraat

Bijlage 1
Situeringsplan

Verg.nr. 2014/024

 Sleuf 1

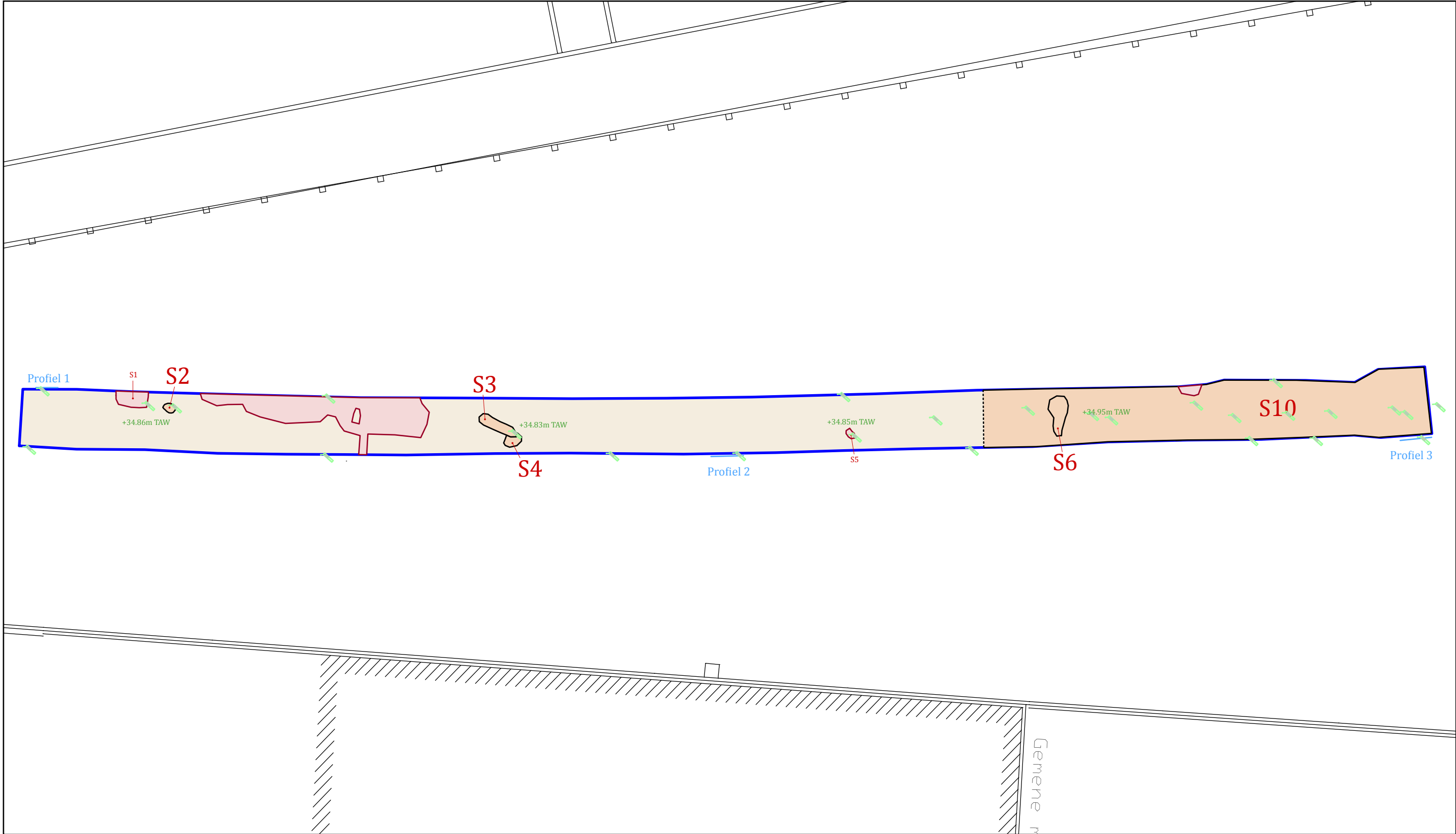
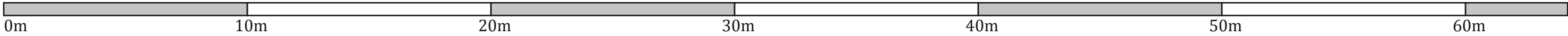

Archeologische Prospectie
Leuven
C. Meunierstraat

Bijlage 2
Sleuf 1 - Vlak 1

- Sporen
- Moederbodem
- Verstoringen

Verg.nr. 2014/024

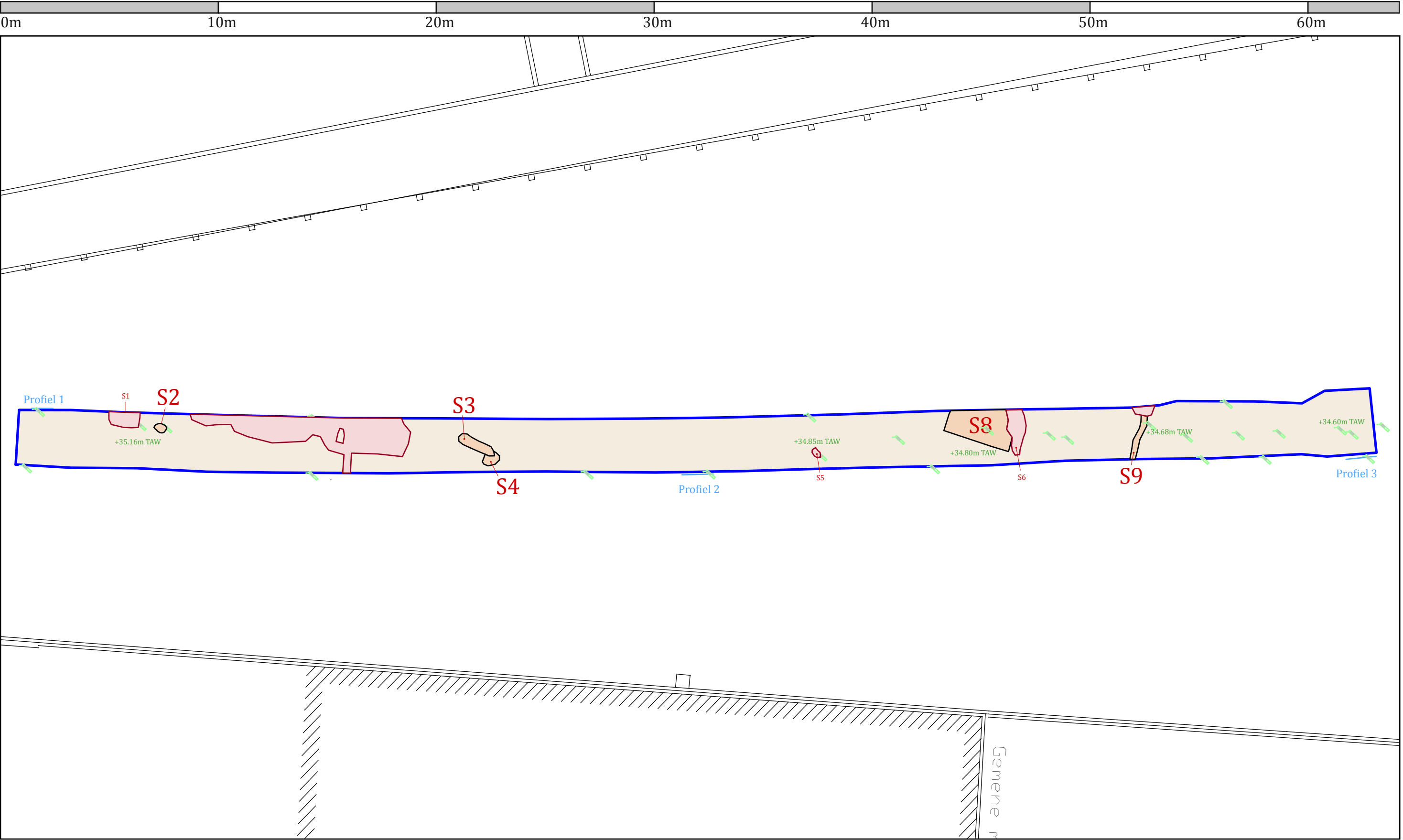

Archeologische Prospectie
Leuven
C. Meunierstraat

Bijlage 3
Sleuf 1 - Vlak 2

- Sporen
- Moederbodem
- Verstoringsen

Verg.nr. 2014/024

Archeologische Prospectie
Leuven
C. Meunierstraat

Bijlage 4
Profielen en Coupes
op schaal 1/20ste

- Uitgraving
- Spoornummer
- Lagen

Verg.nr. 2014/024

